

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร Development of Student Discipline Development Model for Schools under the Secondary Educational Service Area Offices in Bangkok

ถิรพงษ์ ฤกษ์ขำ¹, บุญเรียง ขจรศิลป์², สำเนาวิ ขจรศิลป์³

Thiraphong Rerkkham¹, Boonreang Kajornsini², Samnao Kajornsini³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร 2) ทดลองใช้รูปแบบฯ และ 3) ประเมินรูปแบบฯ โดยการวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนารูปแบบฯ 2) การทดลองใช้รูปแบบฯ และ 3) การประเมินรูปแบบฯ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และด้านการวัดและประเมินผลทางวินัย 2) การประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่า ร้อยละของ

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

² ศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

¹ Ph.D. Candidate in Educational Administration and Leadership, Faculty of Education, Saint John's University

² Professor Dr., Faculty of Education, Kasetsart University

³ Professor Dr., Faculty of Education, Saint John's University

นักเรียนที่ได้ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบในภาพรวม ในระดับ 3 และ 2 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ส่วนร้อยละของนักเรียนที่ได้ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบในระดับ 1 และ 0 มีจำนวนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองใช้รูปแบบ และ 3) การประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนฯ ตามมาตรฐานการประเมินของ JCSEE 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้อง พบว่า รูปแบบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีอรรถประโยชน์ มีด้านความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และมีความถูกต้อง อยู่ในระดับ มากที่สุด ในทุกมาตรฐาน

Abstract

The purposes of this research was to 1) develop the model of student discipline development model for schools under the Secondary Educational Service Area Offices in Bangkok 2) test the model of student discipline development model for schools under the Secondary Educational Service Area Offices in Bangkok 3) assess the model of student discipline development model for schools under the Secondary Educational Service Area Offices in Bangkok. Three steps used for this research were 1) model development 2) model implementation and 3) model assessment. The results of this research were 1) the model of student discipline development model for schools under the Secondary Educational Service Area Offices in Bangkok comprised of 6 factors: management, teaching, activity, environmental management, relationship with parents and discipline evaluation. 2) According to the results of the assessment, the percentage of the students in levels 3 and 2 increased while those in levels 1 and 0 decreased comparing to the pre-test period. 3) This model which was assessed from JCSEE comprised of four standards which were: utility standards, feasibility standards, propriety standards, and accuracy standards and it was considered to be at highest level for all four standards.

Keywords: Education Administration, Model Development, Student Discipline, Secondary Educational

บทนำ

การพัฒนาวินัยถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง ในการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปได้ แต่การพัฒนาวินัยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาตั้งแต่เด็ก โดยการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่ง คือการพัฒนาและกล่อมเกลาโดยสถาบันครอบครัว (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2548: 5) และเมื่อเด็กโตขึ้น ก็ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากสถาบันทางสังคม ซึ่งก็คือโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนถือเป็นสถาบันทางสังคมแรกที่เด็กจะอยู่ร่วมกับคนหมู่มาก และเด็กจะต้องอยู่ร่วมกันภายใต้ กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดของโรงเรียน (ใจจริง บุญเรืองรอด, 2542: 123) โรงเรียนจึงถือเป็นสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง ในการปลูกฝังวินัยให้แก่เด็ก เพื่อที่จะทำให้เด็กหรือในที่นี่คือนักเรียน เป็นคนที่มีระเบียบวินัย เป็นผู้รู้จักกาลเทศะ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จนได้รับการยอมรับจากสังคม และนอกจากการได้รับการยอมรับจากสังคมแล้ว วินัยที่

ดีในตัวของนักเรียน จะนำไปสู่ความปลอดภัยของวัยรุ่น ความสงบภายในครอบครัว และการใช้ชีวิตที่เหมาะสมในสังคมร่วมกับผู้อื่น ทำให้นักเรียน สามารถทุ่มเทและมีสมาธิในการทำงานต่างๆ เพื่อตัวของนักเรียนเอง และเพื่อพัฒนาชุมชนสังคม และประเทศชาติต่อไป

โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) ในหมวดที่ 1 มาตราที่ 6 และมาตราที่ 7 ที่กล่าวไว้โดยสรุปว่า โรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษ เป็นผู้กล่อมเกลา และปลูกฝังการมีระเบียบวินัยแก่นักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 5) เพราะนักเรียนจะกลายเป็นคนที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม และเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดอนาคตของชาติ ดังนั้นหากโรงเรียนให้ความสำคัญที่จะดำเนินการปลูกฝังระเบียบวินัยแก่นักเรียน ก็ย่อมจะทำให้นักเรียนเป็นประชากรที่มีคุณภาพได้ ทั้งนี้ ถึงแม้โรงเรียนจะมีการดำเนินงานด้านวินัยนักเรียนตามบทบาทหน้าที่ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่จากสถิติของสำนัก

นโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ที่ได้รายงานสรุปจำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน ในปีการศึกษา 2554 นั้นมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 28,833 คน โดยสาเหตุที่สำคัญที่นักเรียนออกจากโรงเรียนกลางคัน คือ นักเรียนมีปัญหาในการปรับตัวเพื่อเข้ากับโรงเรียน และนักเรียนต้องโทษในคดีอาญาอันเป็นผลมาจากการที่นักเรียนมีปัญหาในด้านระเบียบวินัย ทั้งในโรงเรียนและสังคมรวมกันแล้วมากถึง 4,262 คน คิดเป็นร้อยละ 14.18 (แหล่งที่มา: <http://www.bopp-obec.info>) และจากจำนวนนักเรียนที่ออกกลางคันเนื่องมาจาก มีปัญหาในการปรับตัวเพื่อเข้ากับโรงเรียน และนักเรียนต้องโทษในคดีอาญา ในปีการศึกษา 2554 นั้น เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาถึง 3,046 คน คิดเป็นร้อยละ 71.47 ซึ่งในช่วงวัยดังกล่าว เป็นช่วงวัยที่นักเรียนจะปฏิบัติตนตามเพื่อนมากกว่าที่จะปฏิบัติในสิ่งอันควร โดยไม่สนใจถึงการถูกลงโทษหรือการได้รับรางวัล ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg (อ้างถึงใน ธนรัตน์ ตีรสวัสดิชย์, 2552: 15) ดังนั้น นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาจึงอาจถูกชักจูงให้กระทำความผิดวินัยตามเพื่อนหรือกระทำความผิดวินัยจากความต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อนได้ง่ายกว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา และจากการศึกษา

ปัญหาทางสังคมของสถาบัน รามจิตติ ที่ได้รายงานถึงข้อมูลสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนปี 2553-2554 แสดงถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม (สถาบันรามจิตติ, 2556: 159-188) คือ เยาวชนระดับมัธยมในกรุงเทพมหานคร มีสภาพปัญหาทางสังคม สูงกว่าเยาวชนโดยเฉลี่ยของประเทศอยู่มากในทุกสภาวะปัญหา ดังนั้น เยาวชนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เป็นเยาวชนที่เสี่ยงต่อการที่จะเกิดปัญหาทางสังคมมากที่สุด ซึ่งเยาวชนเหล่านั้น ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 โดยสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมดตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 119 โรงเรียน ดังนั้น หากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 มีรูปแบบในการพัฒนาวินัยนักเรียนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นบุคคลที่มีวินัยเพื่อที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนา
วินัยนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการ
พัฒนาวินัยนักเรียน ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนา
วินัยนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบ
การพัฒนาวินัยนักเรียน ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์ สังเคราะห์
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็น
ข้อมูลพื้นฐานในการศึกษารูปแบบการ
พัฒนาวินัยนักเรียน 2) ศึกษาสภาพและ
ปัญหาการดำเนินงานการพัฒนาวิญ ใน
ปัจจุบัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้
ได้แก่ รองผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารงานที่
ดูแลเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน โดยเก็บ
ข้อมูลด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น และ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ 3)

ร่างรูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียน ๓ 4)
วิพากษ์ร่างรูปแบบที่ร่างขึ้น โดยใช้เทคนิค
การจัดสนทนากลุ่ม ด้วยผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 8 คน 5) ปรับปรุงรูปแบบฯ ที่
ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม 6) ศึกษาความ
เป็นไปได้และตรวจสอบความสอดคล้อง
ของรูปแบบฯ กับข้อมูลเชิงประจักษ์
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ได้แก่
ผู้อำนวยการโรงเรียน โดยเก็บข้อมูลด้วย
แบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูล
ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และทำการ
ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้การวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory
factor analysis: CFA) พบว่า รูปแบบที่
พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูล
เชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้
รูปแบบฯ โดยนำรูปแบบที่ได้ไปทดลองใช้
ในโรงเรียน สตรีวิทยา ๒ ในพระ
ราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราช
ชนนี

ขั้นตอนที่ 3 การประเมิน
รูปแบบฯ ดำเนินการดังนี้ 1) การประเมิน
รูปแบบฯ หลังจากการทดลองใช้ในขั้นตอน
ที่ 2 โดยนำมาตราฐานการประเมินของ
JCSEE (Maduas, Scriven and
Stufflebeam, 1983 : 399-402) มาปรับ
ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินแบ่งออกเป็น

4 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้าน
อรรถประโยชน์ มาตรฐานด้านความ
เป็นไปได้อัตโนมัติ มาตรฐานด้านความเหมาะสม
และมาตรฐานด้านความถูกต้อง โดยเก็บ
ข้อมูลด้วยแบบสอบถามความคิดเห็น ที่มี
ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม
ในภาพรวมเท่ากับ 0.962 และวิเคราะห์
ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) นำผลการ
ประเมินดังกล่าว มาปรับปรุงรูปแบบที่
นำไปทดลองใช้ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์
ในทางปฏิบัติ

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแบบการ
พัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการศึกษา
สภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาวิสัย
ทัศน์นักเรียนของโรงเรียน ที่พบว่า โรงเรียนมี
การดำเนินการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนตามที
นโยบายระดับสูงกำหนด แต่พบปัญหาใน
การดำเนินการ คือการดำเนินการไม่มี
ความสอดคล้องและต่อเนื่องกันในทาง
ปฏิบัติ รวมถึงไม่มีแนวทางและรูปแบบที่
ชัดเจน และจากการศึกษาแนวคิดและ
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาวิสัยทัศน์ ทำให้
ได้รูปแบบที่ระบุบทบาทหน้าที่และแนว
ทางการปฏิบัติในการดำเนินการพัฒนาวิสัย
ทัศน์นักเรียน ของผู้บริหาร คณะกรรมการ

พัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน และครูผู้สอน ไว้
อย่างชัดเจน โดยเป็นการปฏิบัติที่
สอดคล้องกันในทุกกลุ่มบริหาร และผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมใน
การดำเนินการ ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้น
ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน มี
รายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการบริหาร ผู้บริหาร
มีหน้าที่ ดังนี้ 1) ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทุก
ฝ่ายกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมและ
พัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน โดยการนำ
แนวนโยบายจากหน่วยงานระดับสูงมาเป็น
แนวทางการพัฒนา 2) กำหนดเป้าหมาย
ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ให้ครบ ทุก
ด้านประกอบด้วย ตรงต่อเวลา ปฏิบัติงาน
ตามหน้าที่ของตนเองและยอมรับผลการ
กระทำของตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์
ของโรงเรียน ทำกิจวัตรของตนเองตาม
กำหนดเวลา และเคารพสิทธิผู้อื่น 3)
จัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาวิสัย
ทัศน์นักเรียน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วน
ร่วม และกำหนดเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน
ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน 4)
จัดทำงบประมาณเพื่อสนับสนุนแผนงาน
โครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนที่เพียงพอและ
ต่อเนื่อง 5) แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา
วิสัยทัศน์นักเรียนโดยมีครู ผู้ปกครอง และ
องค์กรภายนอกโรงเรียนเป็นคณะกรรมการ
และมีครูที่ปรึกษาเป็นคณะกรรมการประจำ

ห้องเรียน 6) กำหนดแนวทาง ในการกำกับติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนคณะกรรมการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้ 1) กำหนดคำขวัญที่เป็นการกระตุ้นให้ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน เห็นความ สำคัญของการมีวิสัยในการอยู่ร่วมกัน เช่น “ตรงต่อเวลารู้หน้าที่ มีวิสัย ชาติไทยเจริญ” 2) ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ และชี้แจงให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบถึงนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานโครงการในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน 3) ดำเนินการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานโครงการที่กำหนด 4) จัดทำระบบข้อมูลข่าวสารในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิสัยทัศน์นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว 5) จัดทำโครงการในการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนที่เหมาะสมกับวัย

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารมีหน้าที่ ดังนี้ 1) ให้แนวนโยบาย ในการจัดการเรียนการสอนของครู ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลาในการทำงาน 2) สนับสนุนให้ครูกำกับ ติดตามเอาใจใส่นักเรียนและดูแลความประพฤติของนักเรียนในห้องเรียน 3) สนับสนุนครูในการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้อง

กับการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนในห้องเรียน คณะกรรมการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดทำคู่มือขั้นตอนและแนวทางการแก้ปัญหาทางวิสัยที่เกิดขึ้นในห้องเรียนสำหรับครู 2) แก้ไขปัญหาทางวิสัยที่เกิดขึ้นกับนักเรียนร่วมกับครูที่ปรึกษา 3) กำหนดแนวทางการส่งต่อข้อมูลด้านวิสัยของนักเรียนในห้องเรียนของครูผู้สอนให้กับครูที่ปรึกษาอย่างสะดวกและเหมาะสม ครูมีหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น 2) สอดแทรกเนื้อหาหรือกิจกรรมที่สามารถช่วยในการพัฒนาวิสัยในห้องเรียนในทุกรายวิชา 3) จัดทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดระเบียบในห้องเรียนระหว่างครู กับนักเรียน

1.3 ด้านการจัดกิจกรรม ผู้บริหารมีหน้าที่ ดังนี้ 1) สนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ในการพัฒนาวิสัยนักเรียน 2) กำหนดให้จัดกิจกรรมแนะแนวที่มุ่งเน้นการเห็นประโยชน์ และคุณค่าของการมีวิสัยและการอยู่ร่วมกันในสังคม และสร้างความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนในการเกิดวิสัยภายใน 3) กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในวันสำคัญทางศาสนา เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีสติและควบคุมตนเองให้เหมาะสมใน

การปฏิบัติพิธีกรรมต่างๆ ร่วมกันกับ
ส่วนรวม คณะกรรมการพัฒนาวิ
นักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดกิจกรรม
นอกห้องเรียนในการพัฒนาวิ
โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
เช่น การประกวดการเดินแถวขึ้นห้องเรียน
2) จัดกิจกรรมเคารพธงชาติ สวดมนต์
และกล่าวคำปฏิญาณตนในทุกวัน โดยเน้น
การดำเนินกิจกรรมด้วยความมีวินัย 3)
จัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะ
ประโยชน์ ที่มุ่งเน้นการเคารพซึ่งกันและ
กันเมื่ออยู่ร่วมกันในสังคม เช่น กิจกรรม
พัฒนาชุมชนโดยรอบโรงเรียน 4) ส่งเสริม
นักเรียนที่มีคุณลักษณะดีเด่นด้านวินัย
โดยการให้เป็นตัวแทนในการนำนักเรียนทำ
กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง
5) ประสานสัมพันธ์ กับหน่วยงาน
ภายนอก ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
วินัยนักเรียนในโรงเรียน ครูมีหน้าที่ ดังนี้
1) สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็น
ความสำคัญของกิจกรรมในการพัฒนาวิ
นักเรียน ทุกครั้งก่อนเริ่มกิจกรรม 2) มี
ส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาวิ
โรงเรียนดำเนินการ 3) นำข่าวสารทาง
วินัยที่เกิดขึ้นในสังคมมาเป็นตัวอย่างให้กับ
นักเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิ
ตนเองของนักเรียน เช่น ความสำเร็จของ
ผู้มีชื่อเสียงที่เกิดจากความมีวินัยในตนเอง

1.4 ด้านการจัด
สภาพแวดล้อม ผู้บริหารมีหน้าที่ ดังนี้ 1)
สนับสนุนให้ ครู และบุคลากรประพฤติตน
เป็นแบบอย่างที่ดีด้านวินัย เช่น การแต่ง
กายสุภาพเรียบร้อย การตรงต่อเวลา 2)
จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอในการ
ปรับปรุงและตกแต่งอาคารให้ดูเรียบร้อย
สวยงาม สะอาดตาอยู่เสมอ เพื่อสร้าง
ความมีวินัยและเป็นระเบียบเรียบร้อยให้กับ
นักเรียน 3) นำกิจกรรม 5 ส. มาใช้ใน
การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร สำหรับครู
และนักเรียน คณะกรรมการพัฒนาวิ
นักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดกิจกรรม
ประกวดห้องเรียนดีเด่น ด้านความสะอาด
เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ
ร่วมกัน 2) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้
นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการ
มีวินัย โดยนำเสนอในสื่อออนไลน์ของ
โรงเรียนที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย
3) จัดทำป้ายหรือสัญลักษณ์ที่เตือนให้
นักเรียนรักษาวินัยในการอยู่ร่วมกัน เช่น
ป้ายเตือนให้เข้าแถวซื้ออาหาร ป้ายเตือน
ในการเดินขึ้นลงบันไดให้ถูกทาง และจัด
กิจกรรมการรณรงค์การปฏิบัติตามป้ายหรือ
สัญลักษณ์อย่างต่อเนื่อง 4) จัด
นิทรรศการและมอบรางวัลเพื่อยกย่อง
นักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตนด้านวินัยจน
สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ครูมีหน้าที่
ดังนี้ 1) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านวินัย เช่น การแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย การตรงต่อเวลา 2) ตักเตือนนักเรียนทันทีเมื่อนักเรียนทำผิดวินัย 3) ดำเนินการแก้ไขปัญหาทางวินัยที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในทันที

1.5 ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ผู้บริหารมีหน้าที่ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา วินัยนักเรียนในโรงเรียน 2) สนับสนุนให้หน่วยงานภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน 3) กำหนดให้มีการพัฒนาระบบ ข้อมูลสารสนเทศ ที่ผู้ปกครองสามารถติดตามและเข้าถึงผลการพัฒนาตนเองของนักเรียนทั้งด้านการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คณะกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและครูที่ปรึกษา ได้พบปะกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านวินัยนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ให้ความรู้กับผู้ปกครอง ในการพัฒนาวินัยเด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถพัฒนาวินัยนักเรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน ควบคู่ไปกับการพัฒนาวินัยนักเรียนของโรงเรียน 3) จัดให้มีช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านวินัยของนักเรียน ระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ ดังนี้ 1) เยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูล

ในการสังเกตพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียน 2) จัดทำแบบรายงานพฤติกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด 3) ให้นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบรายงานพฤติกรรมที่ครูจัดทำขึ้นร่วมกัน

1.6 ด้านการวัดและประเมินผลทางวินัย ผู้บริหารมีหน้าที่ ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านการมีวินัย 2) กำหนดแนวทางและรูปแบบการประเมินผลด้านวินัยของนักเรียนครอบคลุมวินัยในทุกด้าน ตามแนวทางการพัฒนาวินัย และชี้แจงให้ ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองทราบร่วมกัน 3) กำหนดให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลทางวินัยของนักเรียน คณะกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านวินัย ที่ครอบคลุมถึงวินัยในทุกด้าน 2) ให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านวินัย 3) นำผลการวัดและประเมินผลทางวินัยของนักเรียนรายห้องเรียนมาสรุปเป็นรายงานการประเมินผลทางวินัยของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวินัยนักเรียนในปีการศึกษาต่อไป ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดทำรายงานการวัดและประเมินผล

ทางวินัยของนักเรียนเป็นรายห้องเรียน 2) ตรวจสอบข้อมูลด้านวินัยในรายงานการวัดประเมินผลทางวินัยให้ถูกต้องชัดเจนและตรงตามความเป็นจริง 3) นำรายงานรายงานผลการวัดและประเมินผลทางวินัยของนักเรียนรายห้องเรียนรายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนและผู้บริหาร

2. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวินัยนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนสตรีวิทยา ๒ ในพระราชูปถัมภ์ฯ ผลจากการทดลองใช้ พบว่า ด้านการบริหาร โรงเรียนมีนโยบาย เป้าหมาย และการดำเนินการและคณะกรรมการดำเนินการในการพัฒนาวินัยของโรงเรียนที่ชัดเจน ด้านการจัดการเรียนการสอนครูมีการกำกับติดตามการพัฒนาวินัยในห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น และมีแนวทางแก้ปัญหาทางวินัยที่เกิดในห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม ด้านการจัดกิจกรรมกิจกรรมในหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาวินัย เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ได้รับการสนับสนุนและดำเนินการได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาวินัยนักเรียนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม น่ามอง และมีการติดป้ายเตือนและสัญลักษณ์ในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระเบียบ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวินัยนักเรียนและรับทราบถึงการดำเนินการต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านการวัดและประเมินผลทางวินัย ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินวินัย และมีกระบวนการในการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ตรงตามความเป็นจริง ทั้งนี้จากการทดลองใช้รูปแบบ ทำให้ร้อยละของนักเรียนที่ได้ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบในภาพรวม ในระดับ 3 และ 2 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ส่วนร้อยละของนักเรียนที่ได้ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบในระดับ 1 และ 0 มีจำนวนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ดังตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลที่ได้จากการประเมินผลด้านวินัยของนักเรียนกลุ่มทดลองใช้ก่อนการดำเนินการพัฒนาวินัยนักเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับผลการประเมินด้านวินัยของนักเรียนหลังจากที่นักเรียนได้รับการพัฒนาวินัยตามรูปแบบที่ได้ดำเนินการ

ที่	ผลการประเมินในแต่ละด้านและภาพรวม	ร้อยละของนักเรียนที่ได้ผลการประเมินในแต่ละระดับก่อนการทดลองใช้				ร้อยละของนักเรียนที่ได้ผลการประเมินในแต่ละระดับหลังการทดลองใช้			
		3	2	1	0	3	2	1	0
1	ตรงต่อเวลา	71.21	19.91	8.66	0.22	78.79	16.02	5.19	-
2	ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองและยอมรับผลการกระทำของตนเอง	80.74	9.74	9.31	0.22	85.93	9.96	4.11	-
3	ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน	71.00	14.50	14.29	0.22	77.71	15.58	6.71	-
4	ทำกิจวัตรของตนเองตามกำหนดเวลา	82.47	12.12	5.41	-	87.23	9.96	2.81	-
5	เคารพสิทธิผู้อื่น	83.33	9.09	7.58	-	87.45	9.74	2.81	-
	ภาพรวม	81.82	9.96	8.01	0.22	85.93	11.26	2.81	-

3. การประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนานักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามมาตรฐานการ

ประเมินของ JCSEE 4 มาตรฐานสรุปผลการประเมินเป็นรายมาตรฐานได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนานักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในแต่ละมาตรฐาน และภาพรวม

มาตรฐาน	μ	σ	ระดับผลการประเมิน
1. มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์	4.26	0.582	มากที่สุด
2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้	4.29	0.623	มากที่สุด
3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม	4.33	0.569	มากที่สุด
4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง	4.21	0.671	มากที่สุด
ภาพรวม	4.27	0.611	มากที่สุด

อภิปรายผล

1. จากการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาวิสัยนักเรียน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และด้านการวัดและประเมินผลทางวิสัย ทั้งนี้ การดำเนินการทั้ง 6 ด้านนั้น ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ฐานิย์ พลิชฐ์เนากุล และ พรสวรรค์ สุวัฒนศรีย์ (2551) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และได้เสนอรูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบที่ต้องมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย

2. จากการทดลองใช้รูปแบบฯ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการพัฒนาวิสัยนักเรียน โดยเมื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้ในโรงเรียนสตรีวิทยา ๒ ในพระราชูปถัมภ์ พบว่าหลังการทดลองใช้ โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาวิสัยนักเรียนที่เป็นระบบ มีเป้าหมายการ

พัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้บริหาร คณะกรรมการพัฒนาวิสัยนักเรียน และครู มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาวิสัยนักเรียนที่ชัดเจน ส่งผลให้นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวิสัยที่สูงขึ้น โดยในการดำเนินการพัฒนานักเรียนตามรูปแบบที่สร้างขึ้นนั้น ต้องดำเนินการโดยการเห็นความสำคัญในการพัฒนาวิสัยของผู้บริหาร และกำหนดเป็นแนวนโยบายหลักของโรงเรียน รวมถึงประชาสัมพันธ์และชี้แจงแนวปฏิบัติดังกล่าว ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบ โดยในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน จำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจน มีการตรวจสอบติดตามอย่างต่อเนื่องของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชอบ นาคแนม (2550) ได้ศึกษาแนวทางทางการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 และได้เสนอแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ดังนี้ 1) ด้านบริหาร โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนต้องอยู่ในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยโรงเรียนต้องมีพระพุทธรูปเพื่อให้นักเรียนสักการะภายในโรงเรียน 3) ด้าน

การสอนและการนิเทศ โดยให้ครูสอนแบบบูรณาการ โดยสอดแทรกจริยธรรมทุกวิชา และ มีการติดตามผลการนิเทศของครูผู้สอนเป็นระยะๆ 4) ด้านกิจกรรมนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมควรเน้นที่พระโดยนิมนต์พระมาแสดงปาฐกถาธรรมที่โรงเรียนในวัดสำคัญต่างๆและควรให้นักเรียนแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโดยเน้นเนื้อหาทางจริยธรรม 5) ด้านการประเมินผลทางจริยธรรม ควรให้ทุกฝ่าย เช่น ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้บริหารเข้ามามีส่วนร่วม และต้องกำหนดตัวบ่งชี้ ให้ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้

3. ผลการประเมินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามมาตรฐานการประเมินของ JCSEE 4 มาตรฐานพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนฯ ดำเนินการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนตามแนวปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมอย่างเป็นปกติสุข มุ่งเน้นการดำเนินการตามจรรยาบรรณของผู้ที่พัฒนานักเรียน นั่นก็คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 5) ที่กล่าวว่า โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันทางสังคม ที่สำคัญที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) ในหมวดที่ 1 มาตราที่ 6 และมาตราที่ 7 ที่กล่าวไว้โดยสรุปว่า โรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษา เป็นผู้กล่อมเกลา และปลูกฝังการมีระเบียบวินัยแก่นักเรียน เพราะนักเรียนจะกลายเป็นคนที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม และเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดอนาคตของชาติ ดังนั้นหากโรงเรียนให้ความสำคัญที่จะดำเนินการปลูกฝังระเบียบวินัยแก่นักเรียน ก็ย่อมจะทำให้นักเรียนเป็นประชากรที่มีคุณภาพได้ ประเทศชาติก็จะยังดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้งตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม โดยสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา (2549) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และได้เสนอว่า สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนา รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพราะมีความใกล้ชิด และมีอำนาจบริหาร จัดการและจัดสรร

ทรัพยากรในการสนับสนุนโดยตรงต่อการพัฒนา รูปแบบการสอนคุณธรรมจริยธรรมของครู โดยสถานศึกษาควรดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างสอดคล้องกันมาตรฐานที่ได้ค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ใน กรุงเทพมหานคร ดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 87-89) โดยมีแนวทางการดำเนินงานโดยสรุป คือ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาขึ้น และร่วมกับครูผู้สอนในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกคุณลักษณะและร่วมกันกำหนดตัวชี้วัด หรือพฤติกรรมบ่งชี้ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละคุณลักษณะให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัย และลักษณะของสถานศึกษา กำหนดวิธีการประเมินเกณฑ์ และเครื่องมือ คำอธิบายคุณลักษณะที่สถานศึกษาเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด กำหนดระดับพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่า พฤติกรรมนักเรียนอยู่ในระดับ “เสียง” กล่าวคือ การพัฒนาคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วยวิธีปกติ อาจจะไม่สามารถให้ผู้เรียนบรรลุตามเกณฑ์ได้ จึงมีความจำเป็นที่ครูที่ปรึกษา หรือครูผู้สอนต้องร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนต้องใช้กระบวนการอื่นๆ เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา เมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา ครูผู้สอนส่งผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทุกคนที่รับผิดชอบให้คณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งมีครูวัดผลเป็นเลขานุการ ครูวัดผลดำเนินการประมวลผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและนำเสนอผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในส่วนของ การทดลองใช้รูปแบบฯ ข้างต้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการนำรูปแบบการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ไปใช้ในสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการบริหาร จากการศึกษาพบว่า การดำเนินการในด้านการบริหาร ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนเป็นอย่างยิ่ง โดยจากการทดลองใช้พบว่า การพัฒนานักเรียนจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่

ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการดำเนินการ โดยกำหนดให้เป็นนโยบายหลักของโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการดำเนินการในทุกภาคส่วน มีการประเมินผลระหว่าง การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยตนเอง กำหนดให้การพัฒนานักเรียนในด้านวินัย เป็นโครงการสำคัญที่ทุกคนต้องดำเนินการ และจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ รวมถึงต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ พัฒนาวินัยนักเรียน เพื่อให้เป็น คณะทำงานในการพัฒนาวินัยของนักเรียน ซึ่งมาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงต้องมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านวินัยที่มี ประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงได้อย่าง สะดวกและรวดเร็ว

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน จากการศึกษาพบว่า ครู ถือเป็นตัวหลักสำคัญในการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องเรียน ดังนั้นผู้บริหารและคณะกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการให้ครูทุกคนสอดแทรกวินัยในห้องเรียน ให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาวินัยใน ห้องเรียน และโรงเรียนควรมีคู่มือครู ในการจัดการปัญหาทางวินัยของนักเรียนที่ เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่รวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ และมี แนวปฏิบัติของการดำเนินการด้านวินัยที่ เหมือนกัน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเห็นถึง

ความเสมอภาคในการปฏิบัติ และยอมรับ การกระทำตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน อย่างแท้จริง

3. ด้านการจัดกิจกรรม จาก การศึกษาพบว่า การดำเนินการจัด กิจกรรมประการแรกที่สำคัญที่สุด คือการ จัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนา นักเรียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เนื่องจากจะ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติ และเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรมประจำหลักที่ต้อง ดำเนินการ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธงใน ตอนเช้า กิจกรรมการเข้าประชุม ประจำเดือน กิจกรรมวันสำคัญ ทาง ศาสนาต่างๆ นั้น ครูผู้ปฏิบัติกิจกรรมต้อง ให้ความสำคัญกับการมีระเบียบวินัยอย่าง เคร่งครัดโดยครูที่ปรึกษา ไม่ปล่อยปะ ละเลยหากนักเรียนไม่สนใจในการทำ กิจกรรม หลังจากนั้นจึงจัดกิจกรรมเสริม อื่นๆ ที่เกิดจากการร่วมมือกันของทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า การดำเนินการจัด สภาพแวดล้อมนั้น ถือเป็นส่วนสำคัญใน การทำให้โรงเรียนมีบรรยากาศที่ เป็น ระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม โดยในการ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ผู้บริหาร จำเป็นต้องให้ความสำคัญ และให้มีการ

สำรวจรวมถึงปรับปรุงซ่อมแซมอยู่เสมอ และมีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ นอกจากนี้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครูและบุคลากร ก็ถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ในการจัดสภาพแวดล้อม

5. ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จากการศึกษา พบว่า ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนนั้น หากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน จากที่บ้านและให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ในการพัฒนาวิสัยทัศน์ จะทำให้การดำเนินการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ด้านการวัดและประเมินผลทางวิสัยทัศน์ จากการศึกษา ในการดำเนินการวัดและประเมินผลทางวิสัยทัศน์นั้น สิ่งที่สำคัญที่สุด คือการวัดและประเมินผลทางวิสัยทัศน์ ต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน และเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยในการประเมินนั้นผู้ประเมินต้องประเมินด้วยข้อมูลที่แท้จริง ไม่ประเมินเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินนั้นไม่สะท้อนความเป็นจริงทางด้านวิสัยทัศน์ของนักเรียน อันจะทำให้ การพัฒนาวิสัยทัศน์เป็นไป ตาม วัตถุประสงค์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. (2542). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ฐาปนีย์ พลิชฐ์เนาวกุล และ พรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์. (2551). การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. รายงานวิจัย โครงการทุนสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ธนรัตน์ ตีรสวัสดิ์ชัย. (2552). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

- บุญชอบ นาคแฉม. (2550). *แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สถาบันรามจิตติ. (2556). *รายงานและบทวิเคราะห์สถานการณ์เด็กไทย ในรอบปี พ.ศ.2553-2554*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา. (2549). *รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม*. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *ชุดฝึกอบรมการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *จำนวนนักเรียนออกกลางคัน ปีการศึกษา 2554*. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.bopp-obec.info>.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2548). *สร้างวินัยให้ลูกคุณ*. กรุงเทพมหานคร: ชันดำการพิมพ์.
- Maduas, G.F. ; Scriven, M.S., and Stufflebeam, D.I. 1983. *Evaluation and Human Services Evaluation*. Boston: Kluwer Nijhoff.